
Z prac Komitetu Nauk o Literaturze PAN.

Biuletyn Polonistyczny 4/13, 75-77

1961

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

V. R Ó Ź N E

Z PRAC KOMITETU NAUK O LITERATURZE PAN

Powołany w maju 1960 r. Komitet Nauk o Literaturze jest jednym z najmłodszych komitetów działających przy Polskiej Akademii Nauk, toteż nie objął jeszcze swoim zasięgiem wszystkich tych dziedzin, które zgodnie ze statutem objąć by powinien, ani nie wypracował metod pracy, które pozwoliłyby mu spełniać zadania narzucone przez aktualny stan reprezentowanych w nim nauk.

Komitet liczy obecnie 40 członków; są to pracownicy Instytutu Badań Literackich, profesorowie literatury polskiej oraz literatur słowiańskich na uniwersytetach i wyższych szkołach pedagogicznych, wreszcie przedstawiciele tych instytucji, z którymi współpracują nauki o literaturze, tj. Biblioteka Narodowa, Państwowy Instytut Sztuki, wydawnictwa specjalizujące się w literaturze polskiej oraz nauce o literaturze, Muzeum im. A. Mickiewicza, Związek Nauczycielstwa Polskiego.

Komitet, powołany na podstawie ustawy o Polskiej Akademii Nauk, wyłonił trzyosobowe prezydium (przewodniczący: prof. J. Krzyżanowski i dwaj wiceprzewodniczący: prof. prof. K. Wyka i S. Żółkiewski), funkcje sekretarza Komitetu pełni prof. J. Kulczycka-Saloni. Powołano także komisję w składzie: przewodniczący: prof. M. Jakóbiec, członkowie: prof. prof. S. Fiszman, W. Jakubowski, J. Magnuszewski.

Od chwili swego powołania (zebranie organizacyjne odbyło się 20 maja 1960 r.) do chwili obecnej Komitet odbył 6 posiedzeń, na których dyskutowane były następujące zagadnienia organizacyjne oraz merytoryczne sprawy polonistyczne:

1. Ustalono ramowy plan pracy Komitetu, obejmujący koordynację prac naukowych i wydawniczych Instytutu Badań Literackich oraz poszczególnych zespołów polonistycznych przy uczelniach wyższych, sprawę wzrostu i kształcenia młodej kadry polonistycznej, współpracę z wydawnictwami w zakresie ustalania planu wydawniczego literatury pięknej oraz nauk o literaturze, organizowanie lub przynajmniej opiekę nad imprezami naukowo-popularyzującymi, jak np. sesja ku czci J.I. Kraszewskiego,

opiniowanie planów naukowych (plan Instytutu Badań Literackich i plan polonistyczny Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego).

2. Nakreślone w tym planie zadania zostały dotychczas zrealizowane tylko częściowo, ale dotychczasowe wyniki pozwalają się spodziewać, że Komitet Nauk o Literaturze rozwinie swą działalność w zakresie szerszym niż dotychczas. To ostatnie dotyczy szczególnie sprawy koordynacji i planowania badań.

3. Przedyskutowano następujące zagadnienia:

a) plan wydawniczy Biblioteki Narodowej (oceniono dotychczasowy dorobek, postulowano modernizację planu wydawniczego, szersze uwzględnianie utworów powieściowych);

b) zasady udziału polskich literaturoznawców w Kongresie Słowistycznym w Sofii (ukazanie literatury polskiej na słowiańskim i niesłowiańskim tle komparatystycznym, przedstawienie wyników badań dotyczących najwybitniejszych zjawisk literatury narodowej oraz zaprezentowanie młodej kadry naukowej);

c) przedyskutowano i przyjęto zgłoszone na Kongres tematy z zakresu historii literatury, teorii literatury, pogranicza literaturoznawstwa i językoznawstwa oraz literatury ludowej. W czerwcu 1961 r. przewodniczący Komitetu rozesłał do wszystkich ośrodków polonistycznych w kraju ankietę informującą o Kongresie Sofijskim i przyjętej przez organizatorów tematyce;

d) przedyskutowano sprawę zorganizowania seminarium dla doktorantów z zakresu literaturoznawstwa, obejmującego zagadnienia z zakresu metodologii i teorii nauk humanistycznych.

4. Podjęto następujące uchwały:

a) zorganizować na jesieni roku 1962 sesję naukową ku czci J.I. Kraszewskiego (komisja: prof. J. Krzyżanowski, prof. W. Kubański, A. Mauersberger, J.W. Gomulicki);

b) wykorzystać rok rocznicowy dla 1. uporządkowania wydania spuścizny Kraszewskiego, 2. przyspieszenia wydawnictw naukowych poświęconych Kraszewskiemu i gotowych do druku, 3. zainicjowania organizacji muzeum poświęconego Kraszewskiemu, sporządzenia rejestru korespondencji Kraszewskiego, wreszcie sprowadzenia do Warszawy biblioteki Kraszewskiego, znajdującej się w Cieszynie.

Najbliższe prace Komitetu obejmą następujące prace:

a) przygotowanie udziału polskich literaturoznawców w Kongresie Sofijskim,

- b) dyskusję nad projektem programu języka polskiego w szkole podstawowej i średniej,
- c) dyskusję nad planem wydawniczym w zakresie literatury pięknej i nauki o literaturze,
- d) realizację prac związanych z rokiem J.I. Kraszewskiego.

V MIĘDZYNARODOWY KONGRES SLAWISTÓW W SOFII (prace przygotowawcze)

Na ostatnim, IV Międzynarodowym Kongresie Sławistów, który odbył się w r. 1958 w Moskwie, postanowiono zwołać V Kongres w Sofii (następne odbędą się w Pradze i w Warszawie). Narodowy Komitet Polski powołany przez Prezydium PAN prowadzi prace przygotowujące udział Polski w Kongresie. Przewodniczącym Komitetu jest prof. T. Lehr-Splawiński, wiceprzewodniczącymi - prof. prof. W. Doroszewski i J. Krzyżanowski.

Skład personalny Komitetu i jego prezydium oraz dotychczasowy tok prac (znaczący udział Komitetu Nauk o Literaturze) wpłynęły wydatnie na proporcje, w jakich dotychczas występował na forum zewnętrznym zespół nauk obejmowanych ogólnym terminem sławistyki. A więc na pewno polska nauka o literaturze (zarówno jej historia, jak i teoria literatury) reprezentowana będzie na kongresie tak pod względem personalnym, jak wagi zgłoszonych tematów w proporcjach odpowiadających rzeczywistym możliwościom literaturoznawstwa polskiego. Tematyka ustalona przez Międzynarodowy Komitet Organizacyjny została przedyskutowana w zespole wyeliminowanym przez Komitet, zgłoszone zaś poprawki i uzupełnienia przekazane przez delegację polską na zjeździe organizacyjnym w Sofii. W kolejnym zjeździe organizacyjnym, który odbył się w październiku 1961 r., brał udział prof. J. Krzyżanowski. Na zjeździe uchwalono regulamin Kongresu, który będzie rozesłany Komitetem Narodowym, oraz kryteria oceny zgłoszonych tematów, które powinny dotyczyć: a) dwu literatur słowiańskich, b) związku literatur słowiańskich z niesłowiańskimi oraz c) problemów szczególnie ważnych dla danej literatury narodowej.

Obecny stan przygotowania literaturoznawców polskich w kongresie przedstawia się następująco: na zasadzie rozesłanej do